

KRÓNKA

ZACHAR JÓZSEF

MEGEMLEKEZÉSEK KUN BÉLA SZÜLETÉSENEK CENTENÁRIUMÁRÓL

A magyar és nemzetközi forradalmi és munkásmozgalom kiemelkedő egyénisége születésének 100. évfordulóján jelentős tudományos és kulturális megemlékezésekre került sor.

A *Kun Béla Emlékbizottság*, a *Magyar Tudományos Akadémia*, az *MSZMP KB Párttörténeti Intézete*, az *MSZMP Politikai Főiskolája* és az *MTA Történettudományi Intézete* 1986. február 11-én és 12-én kétnapos nemzetközi tudományos ülésszakot rendezett a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében.

A rendező szervek nevében Kun Béla családjának jelenlevő tagjait, állami, politikai, társadalmi, tudományos, kulturális és közéletünk megjelent vezetőit, a hazai és külföldi történészeket az elnöklő *Huszár István*, az *MSZMP KB Párttörténeti Intézetének* igazgatója köszöntötte.

„Kun Béla — a cselekvő internacionalista és hazafi” címmel bevezető előadást *Óvári Miklós*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára tartott. Kun Béla életútját felidézve hangsúlyozta, hogy a megemlékezés a magyar történelem, a magyar munkásmozgalom vezető alakjának, a Kommunista Magyarországi Pártja megalapítójának, a Magyar Tanácsköztársaság vezetőjének, a nemzetközi kommunista mozgalom kiemelkedő és jól ismert egyéniségének szól. Külön nyomatékkal emelte ki az életútból a Leninnel való személyes találkozás meghatározó és életre szóló élményét. Kun Béla történelmi érdemei közül az előadó bővebben szólt az új típusú forradalmi munkáspárt megalakításának, a munkásmozgalmi vezető pártjává tételének és hatalomra juttatásának folyamatáról. A továbbiakban a Kommunista Internacionáléban és ezáltal a nemzetközi munkásmozgalmában betöltött szerepét méltatta. Befejezésül a tragikusan kettőtört pályával kapcsolatban *Óvári*

Miklós nyomatékosan leszögezte, hogy Kun Béla neve ma már tisztán él a kommunisták, a haladó emberek, népünk emlékezetében, politikai hagyatékának feldolgozása azonban még a jövő feladata.

Kirill V. Guszev, az SZKP KB Marxizmus—Leninizmus Intézetének igazgatóhelyettese előadásában Kun Béla oroszországi, illetve szovjetunióbeli tevékenységével foglalkozott. Részletesen szólt a tomszki bolsevikok között végzett pártmunkájáról és az intervenciók szétzúzását célzó fegyveres harcban való részvételéről.

Az előzetes programtól eltérve ezután *Herbert Steiner*, az Osztrák Ellenállási Archivum nyugalmazott igazgatója kapott szót, aki magyar nyelven Kun Béla és az osztrák munkásmozgalom kapcsolatát villantotta fel, majd a Magyar Tanácsköztársaság három eredeti plakátját nyújtotta át adományként a Párttörténeti Intézet igazgatójának.

Milei György, a Párttörténeti Intézet tudományos főmunkatársa Kun Bélának, mint a lenini eszmék első magyarországi terjesztőjének szerepét vizsgálta. Felidézte Kun Béla tomszki és pétervári korszakát, a lenini eszmékkel való megismerkedését, a hadifogalommozgalomban és az intervenciók elleni küzdelemben töltött időt, a bolsevik tapasztalatszerzést. Ezután a KMP megalakításának történelmi jelentőségét vizsgálta az előadó.

Az elhangzott előadásokhoz korreferátumok csatlakoztak.

Mucsi Ferenc, az MTA Társadalomtudományi Főosztályának vezetője a századeleji magyar progresszív balszárnyának történelmi szerepét vizsgálta.

Józsa Antal, a Hadtörténelmi Intézet nyugalmazott osztályvezető-helyettese Kun Bélával, mint az oroszországi internacionalisták katonai mozgalmának kezdeményezőjével foglalkozott.

J. Scserbakov, a Szovjet Tudományos Akadémia Szlavisztikai és Balkanisztikai Intézetének tudományos főmunkatársa Kun Bélának az OK(b)P külföldi kommunista csoportjai föderációja első elnökeként játszott történelmi szerepét elemezte.

A február 11-i délutáni ülés előadója *Liptai Ervin* vezérőrnagy, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum főigazgatója volt. Előadásában azt a kérdéskört vizsgálta, 1919 tavaszán milyen tényezők játszottak közre abban, hogy Kun Béla a magyar és a nemzetközi politikai élet kiemelkedő személyiségévé vált. Elemzését azzal a végkövetkeztetéssel zárta, hogy a nemzetközi tapasztalattal rendelkező, Leninnel személyes kapcsolatban álló, hazatérése után kezdetben üldözött, végül diadalmas politikus népszerűsége tette lehetővé, hogy a polgári demokrata kormány lemondását követően ne csak új kormány létrehozására kerüljön sor, hanem ezzel együtt járjon a hatalom jellegének a megváltozása is.

Az előadáshoz csatlakozó korreferátumok egyes részletkérdéseket vizsgáltak.

Kende János, a Párttörténelmi Intézet tudományos munkatársa a párt és a szakszervezet 1918/1919-es viszonyát taglalta.

Péter János, az Országgyűlés alelnöke a breszt-litovszki, bukaresti és párizsi béketárgyalások tükrében elemezte a Magyar Tanácsköztársaság külpolitikáját.

Ormos Mária, a Janus Pannonius Tudományegyetem rektora az antantnak a Vörös Hadsereget a diadalmas északi hadjáratot követően az északi területek elhagyására felszólító jegyzékével és Kun Béla ezzel kapcsolatos állásfoglalásával foglalkozott.

L. Nagy Zsuzsa, a Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa Kun Bélának a Forradalmi Kormányzótanács ülésein a külpolitikai vitákban elhangzott felszólalásait részletezte.

Szűcs László, a Párttörténelmi Intézet Archivumának vezetője ugyancsak a Forradalmi Kormányzótanács jezőkönyveinek felhasználásával a forradalmár-magatartást vizsgálta.

Vadász Sándor, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docense Kun Béla forradalmi küldetésadatát tette vizsgálat tárgyává.

Réti György, a Párttörténelmi Intézet tudományos munkatársa a magyar helyzetet az olasz Romanelli ezredes 1919-es megfigyeléseinek tükrében mutatta be.

Viliam Plezva, a Szlovák Kommunista Párt KB Marxizmus—Leninizmus Intézete igazgatója korreferátumában Kun Béla és az első csehszlovákiai munkáshatalom kapcsolatával foglalkozott.

Kövágó László, a Párttörténelmi Intézet osztályvezetője Kun Bélának a korabeli nemzeti-

ségi kérdéssel kapcsolatos álláspontját elemezte.

Hajdú Tibor, a Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa Kun Bélának a Tanácsköztársaság utolsó napjai alatti szereplését taglalta.

Siklós András, az ELTE egyetemi tanára a Kun Béla-kérdés történelmi irodalmát egészítette ki újabb adatokkal.

A február 12-i délelőtti ülésen elsőnek *A. G. Latisev*, a moszkvai Pártfőiskola tanszékvezető-helyettese tartott előadást Lenin és Kun Béla személyes kapcsolatáról. Nagy figyelemmel kísért mondanivalója számos új részletet tartalmazott.

Az előadáshoz elsőnek *Vujica Kovacev*, a belgrádi Jelenkori Történelmi Intézet tudományos munkatársa korreferátuma hangzott el Kun Bélának a kezdeti jugoszláviai kommunista mozgalomhoz fűződő kapcsolatairól.

Ivan Krempa, a CSKP KB Marxizmus—Leninizmus Intézetének igazgatóhelyettese Kun Béla és a csehszlovákiai kommunista mozgalom kapcsolatait idézte fel.

Augustin Deac, az RKP KB Történelmi és Társadalompolitikai Intézetének tudományos munkatársa a *Nicolae Popescu* társszerzőségével készült korreferátumában a román és a magyar munkásmozgalom szolidaritási hagyományait elevenítette fel.

Kan Sze-tying, a Kínai Tudományos Akadémia Világtörténelmi Intézetének tudományos főmunkatársa Kun Béla és a távol-keleti munkásmozgalom viszonyát elemezte.

Szünet után hangzott el *Szabó Ágnes*, a Párttörténelmi Intézet osztályvezetője előadása Kun Bélának az illegális KMP vezérkarában 1919—1936 között játszott szerepéről. Részletesen elemezte, miként kényszerültek a népbiztosok szülőföldjük elhagyására, mennyire élt bennük a remény egy új proletárdiktatúra lehetsége iránt, miként fokozódott a hazai viszonyoktól való elszakadás és a forradalmi apály következtében türelmetlenségük, ez hogyan vezetett frakcióharcokhoz, s miként sikerült végül is ezeken úrrá lenni.

A csatlakozó korreferátumok közül elsőnek *Kirschner Béla*, az ELTE egyetemi tanára az 1925—1929 közötti hazai kommunista politikát vizsgálta.

Svéd László, a Párttörténelmi Intézet tudományos főmunkatársa, Kun Bélának a magyar forradalmi ifjúsági mozgalommal kapcsolatos tevékenységét taglalta.

Szakács Kálmán, az ELTE tanszékvezető egyetemi tanára Kun Bélának a földkérdéssel kapcsolatos 1934—1936 közti állásfoglalásait elemezte.

Pintér István, a Párttörténeti Intézet tudományos tanácsadója Kun Béla népfrontpolitika felé való közeledésének folyamatát mutatta be az 1935/36-os események tükrében.

Végül *Illés László*, az Irodalomtudományi Intézet tudományos főmunkatársa Kun Béla alakjának szépirodalmi ábrázolásait idézte fel.

A február 12-i délutáni ülésen hangzott el *Székely Gábor*, a Párttörténeti Intézet osztályvezetője előadása Kun Bélának a nemzetközi kommunista mozgalom irányításában betöltött szerepéről. Ez a legkevésbé feltárt életszakasz, és az előadó számos új momentum középpontba állításával bizonyította, hogy az egységfronthoz, a népfronthoz való viszony egyáltalán nem kényes kérdés. Míg ugyanis a két munkásinternacionálé akcióegységének megvalósíthatóságában ugyan nem hitt Kun Béla, de már a dimitrovi kérdésfelvetés előtt eljutott a munkáspártok egységfrontjának elfogadásához.

A korreferensek közül elsőként *G. Avelánszjan*, az Örmény Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének igazgatója szolt Kun Bélának a Komszomolban és az Ifjúsági Kominternben betöltött szerepéről.

N. Sz. Derzsalkuk, az Ukrán Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa Kun Béla ukrainai kapcsolatait mutatta be.

A. I. Puskás, a Szovjet Tudományos Akadémia Szlavisztikai és Balkanisztikai Intézetének tudományos főmunkatársa Kun Bélának a háború és béke kérdésében vallott nézetét vizsgálta.

Jan Tomicki, a LEMP Társadalomtudományi Akadémiája Munkásmozgalmi Intézetének igazgatója Kun Béla és a lengyelországi munkásmozgalom kapcsolatait ismertette.

Niko Nikov, a Bolgár Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa Kun Bélának a bolgár közvéleményben 1918—1923 között tükröződött képét mutatta be.

Trendafilja Angelova, a BKP KB Párttörténeti Intézetének tudományos főmunkatársa Kun Bélának a harmincas évekbeli bolgár munkásmozgalomhoz fűződő kapcsolatait elemelte.

Herbert Steiner, az Osztrák Ellenállási Archivum nyugalmazott igazgatója korreferátumában Kun Béla ausztriai kapcsolatairól szolt.

Gisela Jähn, az NSZEP KB Marxizmus—Leninizmus Intézetének osztályvezetője Kun Bélának az Ernst Thälmann kiszabadításáért indított nemzetközi küzdelemben játszott szerepét vizsgálta.

T. M. Iszlamov, a Szovjet Tudományos Akadémia Szlavisztikai és Balkanisztikai Intézetének tudományos főmunkatársa a Kun Béla-kérdés szovjet irodalmáról adott nagylélegzetű áttekintést.

A nemzetközi tudományos ülészak *Huszár Istvánnak*, a Párttörténeti Intézet igazgatójának zárszavával ért véget. Összegző értékelésben megállapította, hogy a kétnapos tanácskozás számot adott a legújabb kutatási eredményekről, egyúttal kijelölte a jövőbeli kutatások irányát is. Az új tudományos eredmények közül kiemelte, hogy Kun Béla nem a KMP „egyik” megalapítója, hanem a Kommunisták Magyarországi Pártjának megalapítója, továbbá nem a Tanácsköztársaság „egyik” vezetője, hanem a Magyar Tanácsköztársaság vezetője volt. Ugyancsak hangsúlyozta, hogy Kun Béla internacionalista forradalmár volt, ám a népek önrendelkezési jogáról sohasem mondott le, a nemzeti-nemzetiségi kérdést végős megoldását pedig a szocialista országok konföderációjának létrehozásában látta. Végül kiemelte, Kun Béla elég erős volt ahhoz, hogy szembenézzen saját korábbi nézetével, kritikailag értékelje azt, és levonja a szükséges tanulságokat, vagyis egyik jellemvonása volt a megújulási készség.

A Magyar Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnöksége, a *Hadtörténeti Intézet és Múzeum* és a *Zrínyi Miklós Katonai Akadémia* 1986. február 19-én a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia dísztermében rendezett ünnepi emlékülést Kun Béla születésének 100. évfordulója alkalmából.

Elnöki megnyitót *dr. Szabó Egon* vezérőrnagy, agitációs és propaganda-csoportfőnök, főcsoportfőnök-helyettes mondott. Beszédének középpontjába az eszmeileg szilárdan Lenin elkötelezett harcostársává vált Kun Bélát állította. Kiemelte, miként vált a hadifogoly-mozgalom vezetőjévé, a szovethatalmat védelmező internacionalisták hadvezérévé. Hangsúlyozta, mennyire korán megértette Kun Béla, hogy a bolsevikok vezette októberi szocialista forradalom nem elszigetelt oroszországi jelenség, hanem a többi országban is napirenden van a kommunista pártok szervezése és a szocialista változás végrehajtása. Hazatérését követően így vált tudatosan a KMP megalapítójává, a proletárhatalom megteremtőjévé és védelmezőjévé.

Elsőként ezt követően *dr. Szabó Miklós* ezredes, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia parancsnokának társadalomtudományi helyettese tartott előadást „Kun Béla forradalmár életútja” címmel. Előadásában felidézte a családi környezetet, az életben való elindulást. Kiemelte a szocialista mozgalommal való korai találkozás életre szóló élményét, az ifjú Kun Béla osztályharcos elkötelezettségét. Ezután arról szolt, miként vált a vidéki városi szociáldemokrata vezető az országos események részévé. Az első világháború a katonai tapasztalat megszerzését is jelentette számára, így az írásos és a szóbeli meggyőzés mellett Kun Béla

arra is alkalmassá vált, hogy fegyverrel a kezében vezesse elvtársait, az oroszországi hadifogoly-internacionalistákat az ellenforradalmi erők elleni harcban. Tapasztalt, egyúttal a lenini eszméket megismert kommunisztává érett vezetőként tért haza, hogy megalapítsa a KMP-t és hatalomra segítse a proletárdiktatúrát. Előadása további részében Szabó ezredes kitekintett a későbbi életpályára is.

Dr. Liptai Ervin vezérőrnagy, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum főigazgatója Kun Béláról, mint a Magyar Tanácsköztársaság vezéralakjáról szolt előadásában. Hangsúlyozta, hogy a magyar proletárdiktatúra élén tevékenykedve bontakozhattak ki legteljesebben Kun Béla, a forradalmár politikus vezetői képességei; abban az időben válhatott általánosan elismert országos vezetővé. A Leninnel való személyes ismeretség már hazatértekor nagy tekintélyt adott neki, ezt a tekintélyt pedig csak fokozták tettei, ahogyan lépésről lépésre haladt előre, míg megvalósította a rendszerváltozást, és ezt a tekintélyt betetőzték a Tanácsköztársaság honvédő háborújában tanúsított határozott intézkedései. Ezt követően az előadó azt elemezte, mennyire valóságos és tényleges vezető volt a Tanácsköztársaság idején Kun Béla. Akár a külügyek, akár a hadügyek, akár más területek igényelték személyes fellépésének szükségességét, akaratát mindenkor keresztül tudta vinni. Bár formálisan csak az egyik népbiztos volt, általánosan elismerten népe hivatott vezetőjének tekintették.

Minden területen az alkotó módon alkalmazott lenini politikai irányvonal határozta meg intézkedéseit. Egyes konkrét döntései az utókor számára talán téveseknek, hibásaknak tűnhetnek, de azok nem Kun Béla jelleméből fakadtak, hanem a kortársi elemzésből származtak, az akkoriban a kommunista vezetők által egyetemesen képviselt nézeteknek feleltek meg. Alapjában véve pedig Kun Béla realista módon fáradozott a Szovjet-Oroszországgal való szövetséges kapcsolatok kiépítésén, a honvédő háború szervezésén, de emellett a békepolitika és a nemzeti önrendelkezés érvényesítésén. Egyes rész kérdésekre rátérve, Liptai vezérőrnagy hangsúlyozta, hogy a pártegyesítéskor is a kommunista program érvényesült; egyes intézkedései mögött a világforradalom közeli kibontakozásának reményét is látnunk kell; Kun Béla nem elégedett meg az elvi irányítással, hanem aktív katonai vezetőként is tevékenykedett; a külső túlerővel szembeni vereséget pedig csupán átmenetinek tekintette.

Ny. Guszarov ezredes a szovjet Déli Had-

seregcsoport képviselőjében jelent meg és tartott előadást Kun Béla szovjet-oroszországi belső internacionalista tevékenységéről. Központba az intervenciók elleni fegyveres harcok magyar hőseit állította. Sok, eddig kevésbé ismert részletet közölt Kun Bélának a Déli Fronton a Vrangel vezette ellenforradalmi erők szétverésében játszott szerepével, a szovjethatalomnak a Krímben való megszállításáért tett erőfeszítésével kapcsolatosan. Hangsúlyozta, hogy a Vörös Zászló Érdemrenddel való 1927-es kitüntetés, hiába tulajdonította azt Kun Béla szerényen a magyar internacionalisták elismerésének, valóban az 1920 óta tanúsított személyes helyzetét volt hivatott elismerni.

Az emlékülés az elnöklő *dr. Szabó Egon* vezérőrnagy zárszavával ért véget. Ebben azt emelte ki, hogy történelmünk e nagy egyéniségében egyszerre kell látnunk a hazait és internacionalistát, az elmélet és a gyakorlat emberét, a stratégát és a taktikust. Különösen fontos, hogy ne felejtsük meg Kun Béláról, a fegyveres harcban edzett katonai vezetőről, a magyar Vörös Hadsereg létrehozásának kezdeményezőjéről és szervezőjéről.

A számos évforduló kulturális rendezvény közül e hasábkon kiemelés érdemel a Kun Béla életét bemutató kiállítás, amelyet a *Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban* 1986. február 14-én *Berecz János*, az MSZMP KB titkára nyitott meg. Ezen a kiállításon ugyanis számos tárgy a Hadtörténeti Múzeum gyűjteményéből szerepel, hogy még teljesebb képet kapjon a látogató e gazdag életútról.

Az évforduló alkalmából megjelent számos új tudományos és népszerű-tudományos munka közül pedig szintén indokolt e helyütt megemlíteni a Hadtörténeti Intézet és Múzeum műhelyében megszületett, *Arokay Lajos* által szerkesztett, a *Zrínyi Katonai Könyv- és Lapkiadó*, valamint a *Corvina Könyvkiadó* közös gondozásában megjelentetett Kun Béla-albumot.

A centenáriumi megemlékezések központi rendezvényére 1986. február 18-án Csepelen került sor. Ezen az ünnepi megemlékezésen *Németh Károly*, az MSZMP főtitkár helyettese mondott ünnepi beszédet. Jelen volt állami, politikai, társadalmi, tudományos, kulturális és közéletünk számos vezetője között a Magyar Néphadsereg több képviselője, többek között intézményünkben is, élükön *Kárpáti Ferenc* vezéreztudós, honvédelmi miniszterrel, az MSZMP KB tagjával.

TARTALOM

TANULMÁNYOK

GENERÁL TIBOR	Az oszmán-török hadművészet keletkezése és fejlődése a XVI. századig — — — — —	3
DOMOKOS GYÖRGY	Várépítészet és várharcászat Európában a XVI—XVII. században — — — — —	47
CZIGÁNY ISTVÁN	A Rákóczi-szabadságharc hadserege a mustrák tükrében	111

KÖZLEMÉNYEK

MOLNÁR JÓZSEF	A Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemérem, 1946—1949 — — — — —	154
---------------	---	-----

FORRÁSKÖZLEMÉNYEK

FARKAS GYÖNGYI	A budai polgárok önkéntes felajánlása a franciák elleni háborúhoz — — — — —	174
SZAKÁLY SÁNDOR	Szombathelyi Ferenc vezérezredes és társai a Honvéd Vezérkar főnökének bírósága előtt. Budapest, 1944. október 11—12. — — — — —	182

SZEMLE

KÁDÁR JÁNOS	Béke, függetlenség, honvédelem (<i>Zachar József</i>)	204
KERTÉSZ ISTVÁN	Ókori hősök, ókori csaták (<i>Veszprémy László</i>) — —	206
* * *	Társadalomtörténeti és művelődéstörténeti tanulmányok (Mályusz emlékkönyv) (<i>V. L.</i>) — — — — —	207
* * *	The Church at War (<i>Borosy András</i>) — — — — —	209
A. KUSTERNIG	Erzählende Quellen der Mittelalters (<i>V. L.</i>) — — —	211
SZÁNTÓ IMRE	Küzdelem a török terjeszkedés ellen Magyarországon (<i>Tóth Sándor László</i>) — — — — —	212
VARGYAI GYULA	Tengelytörés (<i>Szakály Sándor</i>) — — — — —	215
M. SZABÓ MIKLÓS	A magyarországi felszabadító hadműveletek (<i>Ölvedi Ignác</i>) — — — — —	217
P. A. ZSILIN	Sztoitryelsztvo armij jevropejszkih sztran szocialiszticseszskovo szodruzsesztva 1949—1980. (<i>Z. J.</i>) — —	220

KRÓNIKA

ZACHAR JÓZSEF	Megemlékezések Kun Béla születésének centenáriumáról	222
---------------	--	-----

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

ТИБОР ГЕНЕРАЛ	Возникновение и развитие военного искусства османской Турции до XVI века — — — — —	3
ДЬЁРДЬ ДОМОКОШ	Строительство крепостей и крепостная тактика в Европе в XVI—XVII веках — — — — —	47
ИШТВАН ЦИГАНЬ	Армия периода освободительной войны под руководством Ракоци в свете инспекторских проверок — — — — —	111

СООБЩЕНИЯ

ЙОЖЕФ МОЛЬНАР	Орден и Медаль Венгерской Республики. 1946—1949 гг.	154
---------------	---	-----

ИСТОЧНИКИ

ДЬЁНДЬИ ФАРКАШ	Добровольные пожертвования граждан Буды для ведения войны с французами — — — — —	174
ШАНДОР САКАЙ	Генерал-полковник Ференц Сомбатхей и его сподвижники перед судом начальника Генерального Штаба Гонведовской Армии. Будапешт, 11—12 октября 1944 года — — — — —	182

ОБЗОР

ЯНОШ КАДАР	Мир, независимость, оборона (<i>Йожеф Захар</i>) — — — — —	204
ИШТВАН КЕРТЕС	Герои и битвы дрерности (<i>Ласло Веспреми</i>) — — — — —	206
* * *	Статьи по истории общества и культуры (Сборник памяти Элэмера Майгоса) (<i>Л. В.</i>) — — — — —	207
* * *	The Church of War <i>Андраш Бороши</i>) — — — — —	209
А. КУСТЕРНИГ	Erzählende Quellen der Mittelalters (<i>Л. В.</i>) — — — — —	211
ИМРЕ САНТО	Борьба против турецкой экспансии в Венгрии (<i>Ласло Шандор Тот</i>) — — — — —	212
ДЬЮЛА ВАРДЬАИ	Поломка оси (<i>Шандор Сакаль</i>) — — — — —	215
МИКЛОШ САБО	Боевые действия по освобождению Венгрии (<i>Игнац Эльведи</i>) — — — — —	217
П. А. ЖИЛИН	Строительство армий европейских стран социалистического содружества 1949—1980. (<i>Й. З.</i>) — — — — —	220

ХРОНИК

ЙОЖЕФ ЗАХАР	Ознаменования столетия рождения Бела Кун — — — — —	222
-------------	--	-----

INHALT

STUDIEN

TIBOR GENERÁL	Die Entstehung und Entwicklung der osmanisch-türkischen Kriegskunst bis zum 16-ten Jh. — — — — —	3
GYÖRGY DOMOKOS	Europäische Festungsarchitektur und Kampfweise in den 16—17-ten Jahrhunderten — — — — —	47
ISTVÁN CZIGÁNY	Das Heer des Rákóczi-Freiheitskampfes im Spiegel der Musterungen — — — — —	111

MITTEILUNGEN

JÓZSEF MOLNÁR	Der Verdienstorden und die Verdienstmedaille der Ungarischen Republik zwischen 1946 und 1949 — — —	154
---------------	--	-----

QUELLENPUBLIKATIONEN

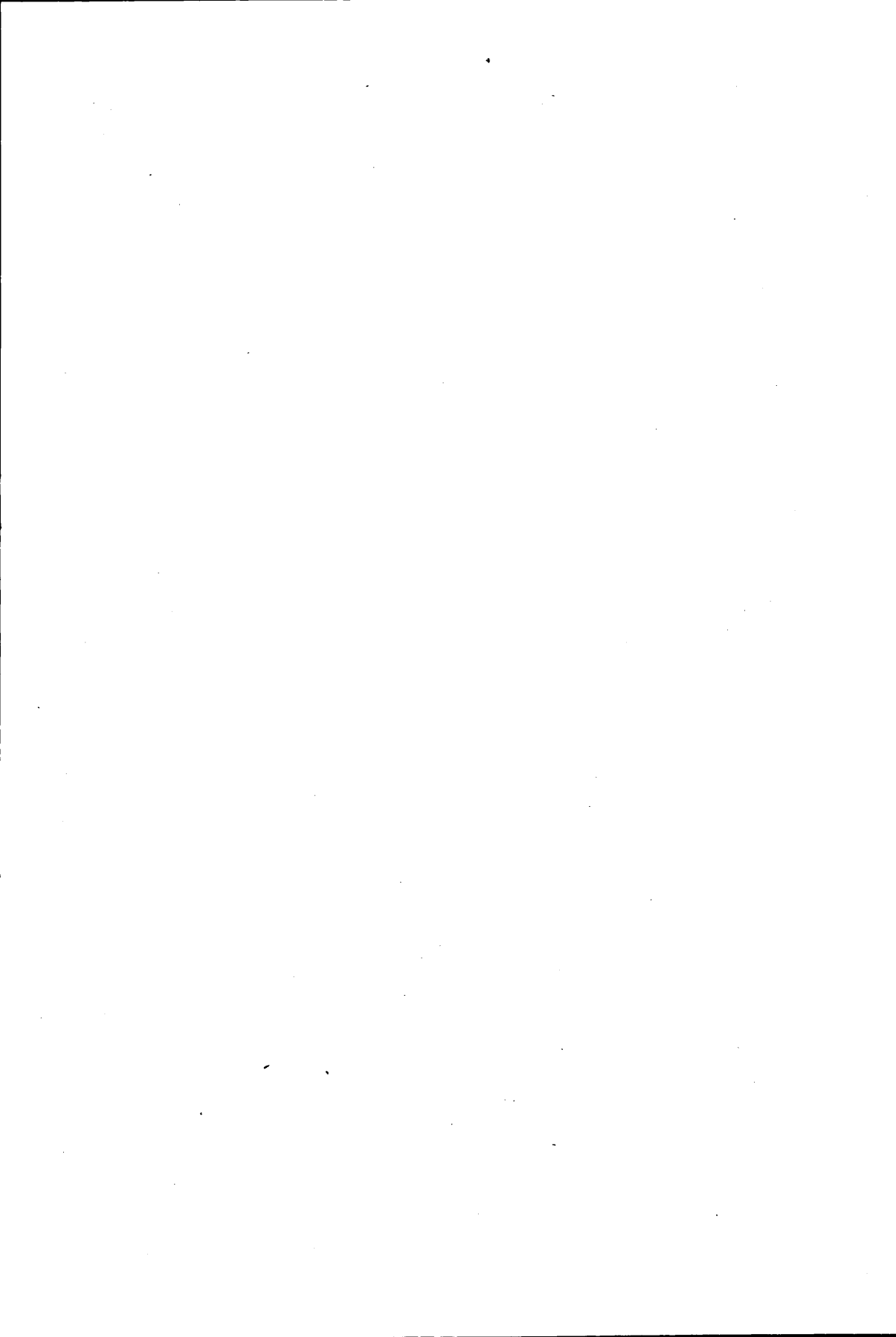
GYÖNGYI FARKAS	Die voluntäre Verpflichtung der Bürger von Buda zum Krieg gegen die Französer, — — — — —	174
SÁNDOR SZAKÁLY	Generaloberst Ferenc Szombathelyi und seine Kameraden vor dem Gericht des Chefs des Honvedgeneralstabes. Budapest, den 11—12. Oktober 1944. — — —	182

RUNDSCHAU

JÁNOS KÁDÁR	Frieden, Unabhängigkeit, Landesverteidigung (<i>József Zachar</i>) — — — — —	204
ISTVÁN KERTÉSZ	Helden und Schlachten des Altertums (<i>László Veszprémy</i>) — — — — —	206
* * *	Gesellschaftshistorische und Kulturgeschichtliche Studien. (Festschrift für Elemér Mályusz) (<i>L. V.</i>) — — —	207
* * *	The Church at War (<i>András Borosy</i>) — — — — —	209
A. KUSTERNIG	Erzählende Quellen des Mittelalters (<i>L. V.</i>) — — —	211
IMRE SZÁNTÓ	Kampf gegen die türkische Expansion in Ungarn (<i>Sándor László Tóth</i>) — — — — —	212
GYULA VARGYAI	Achsenbruch (<i>Sándor Szakály</i>) — — — — —	215
MIKLÓS M. SZABÓ	Die Befreiungsoperationen in Ungarn (<i>Ignác Ólvedi</i>)	217
P. A. ZSILIN	Stroitelstwo armii ewropejskich stran sozialistiteschekowo sodrushestwa 1949—1980. (<i>J. Z.</i>) — — — — —	220

CHRONIK

JÓZSEF ZACHAR	Gedenkfeiern anlässlich des Geburtstagszentennariums von Béla Kun — — — — —	222
---------------	---	-----



Ára: 16,— Ft